

Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2000 metų veiklos ataskaita

Išvadas

Viešųjų pirkimų tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau vadinama - tarnyba) 2000 metais vykdė savo veiklą vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu bei su jo įgyvendinimu susijusiais poįstatyminiais aktais, Lietuvos Respublikos pasirašytomis tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais viešųjų pirkimų veiklą šalyje.

Įgyvendinant valstybės viešųjų pirkimų politiką, tarnyba siekia užtikrinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos bei jos įgyvendinimo priemonių viešųjų pirkimų srityje realizavimą.

Tarnyba svarbiausią dėmesį savo darbe skiria Viešųjų pirkimų įstatymo vykdymo kontrolei užtikrinti, šalies institucijų veiklai viešųjų pirkimų srityje koordinuoti, valstybės ir savivaldybių lėšoms, naudojamoms pirkimams, taupyti.

Siekiant maksimaliai apriboti galimų pažeidimų, piktnaudžiavimų ar korupcijos vykdant viešuosius pirkimus apraiškas, užtikrinti pirkimų procedūrų skaidrumą ir viešumą, daug dėmesio kreipiamą į tai, kad toliau būtų gerinamas viešųjų pirkimų administravimas bei prevencinis darbas, užtikrinama sąžininga ūkio subjektų konkurencija ir lygiateisiškumas. Ieškoma galimybių sukurti tokią viešųjų pirkimų informacinę sistemą, kuri atitiktų geriausią Europos Sąjungos šalių praktiką.

2000 metais tarnyba vykdė pavestas jai funkcijas jau įsigaliojus (1999 m. spalio 1 d.) naujam Viešųjų pirkimų įstatymui Nr. VIII-1210, pakeitusiam beveik tris metus veikusį Viešojo pirkimo įstatymą Nr. I-1491. Naujasis įstatymas, kurį rengiant aktyviai dalyvavo ir Viešųjų pirkimų tarnyba, žymia dalimi priartino viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo principus prie Europos Sąjungos teisinės bazės, pašalino nemažą ankstesniame įstatyme buvusių trūkumų ir neapibrėžtumų. Iš dalies tai buvo susiję su pernelyg sudėtinga mažos vertės pirkimų vykdymo tvarka, kai kurių pirkimo sričių (vandentvarkos, energetikos, transporto ir telekomunikacijų sferos įmonių) nesureglamentavimu ir pan.

Naujojo Viešųjų pirkimų įstatymo pagrindu buvo parengti ir nustatyta tvarka patvirtinti reikalingi įstatymui įgyvendinti poįstatyminiai teisės aktai. Šiuos teisės aktus patvirtino Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar pagal kompetenciją - Viešųjų pirkimų tarnyba (žr. 1 lentelę).

Buvo suformuotas iš esmės naujas viešųjų pirkimų vykdymo kontrolės, įstatymo pažeidimų prevencijos bei skundų nagrinėjimo mechanizmas, organizuotas perkančiųjų organizacijų, tiekėjų, rangovinių organizacijų darbuotojų, atsakingų už viešuosius pirkimus mokymas, patobulinta informacijos apie viešuosius pirkimus kaupimo ir jos teikimo valstybės institucijoms bei visuomenei tvarka, atnaujinta perkančiųjų organizacijų, pirkimams naudojamų lėšų ir pirkimo objektų kodavimo sistema.

Atsižvelgiant į tai, kad stojimas į Europos Sąjungą yra viena iš prioritetinių Lietuvos užsienio politikos kryptių, tarnyba savo kompetencijos ribose aktyviai dalyvauja šiame procese. Pažymėtina, kad tarnybos pastangos teisinės bazės rengimo ir derinimo klausimais teigiamai buvo įvertintos Europos Komisijos 1999 ir 2000 metais paskelbtuose "Pažangos pranešimuose". Šiuose dokumentuose nurodyta, kad Viešųjų pirkimų tarnyba yra viena iš veiksmingai dirbančių integracijos srityje institucijų Lietuvoje. Tarnybos veiklai nebuvo pareikšta esminių priekaištų ir 1999 metų Valstybės kontrolės patikrinimo ataskaitoje bei 2000 metų gruodį atlikto Finansų ministerijos audito išvados.

Siekdama sudaryti sąlygas vystyti Respublikos viešųjų pirkimų sistemą kompleksiniais pagrindais ir numatyti jos veiklos kryptis ilgesniam laikotarpiui, buvo parengtas Viešųjų pirkimų tarnybos strateginis veiklos planas 2001 - 2003 metams ir, atsižvelgiant į realias

finansines galimybes, imamasi priemonių šiam planui įgyvendinti. Strateginis veiklos planas parengtas 1999 - 2000 metų vykdytos programos "Viešųjų pirkimų įstatymo įgyvendinimas, pirkimų veiklos koordinavimas bei priežiūra ir viešųjų pirkimų sistemos tobulinimas " pagrindu.

Įvertinant Vyriausybės keliamus tarnybai naujus uždavinius buvo parengtas ir 2001 m. sausio 18 d. išleistas tarnybos direktoriaus įsakymas Nr. 7 "Dėl neatidėliotinių priemonių viešųjų pirkimų sistemai tobulinti". Šiame įsakyme išvardintos pagrindinės priemonės, susijusios su viešųjų pirkimų teisinės bazės tobulinimu, kontrolės ir prevencijos darbo gerinimu, mokymo sistemos vystymu, šiuolaikinės informacinės sistemos sukūrimu.

Nežiūrint į tai, kad naujasis Viešųjų pirkimų įstatymas galioja vos antrus metus, gilesnė jo analizė bei užsienio ekspertų konsultacijos parodė, jog nemaža dalis Įstatymo nuostatų nevisiškai atitinka Europos Sąjungos teisinę bazę. Be to, dabartiniame Įstatymo variante nepavyko išvengti ir kitų esminių trūkumų bei netobulumų, trukdančių normaliai viešųjų pirkimų eigai. Todėl iškilo būtinybė priimti sprendimus dėl šio įstatymo pakeitimo ir papildymo.

Tarnyba, apibendrinusi perkančiųjų organizacijų, tiekėjų ir rangovų pasiūlymus bei įvertinusi turimą darbo patirtį viešųjų pirkimų organizavimo srityje, bendradarbiaudama su suinteresuotomis ministerijomis bei kitomis institucijomis, 2000 metais parengė ir pateikė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto variantą.

Atsižvelgiant į tokio įstatymo parengimo sudėtingumą bei būtinybę įtraukti į šį darbą platesnį specialistų ratą, tarnyba pasiūlė sudaryti kompetentingą darbo grupę, kuri galėtų parengti subalansuotą ir suderintą įstatymo projektą. Įstatymo pakeitimo ir papildymo projektus būtų tikslinga rengti ir priimti dviem etapais. Pirmajame etape - pakeisti artimiausiu metu tas dabar veikiančio įstatymo nuostatas, kurios jau dabar trukdo normaliai viešųjų pirkimų veiklai šalyje, o antrajame etape - parengti galutinį įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą, kurio nuostatos būtų visiškai suderintos su Europos Sąjungos teisės baze.

Siekiant veiksmingiau kontroliuoti, kaip vykdant pirkimus laikomasi Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų bei griežčiau kovoti su pasitaikančiais piktnaudžiavimais, būtų tikslinga išplėsti kai kuriuos tarnybos įgaliojimus, sustiprinti jos vaidmenį bei veiklos efektyvumą.

Tarnybos pagrindiniai uždaviniai

Pagrindiniai tarnybos uždaviniai yra apibrėžti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme, Vyriausybės patvirtintuose tarnybos nuostatuose bei kituose teisės aktuose.

Pasaulinė praktika rodo, kad viešiesiems pirkimams panaudojama beveik trečdalis biudžetinių lėšų. Todėl tarnybai tenka svarbus ir atsakingas vaidmuo prižiūrint, kaip vykdant viešuosius pirkimus laikomasi Viešųjų pirkimų įstatymo bei su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų, reikalavimų, kontroliuojant (kartu su kitomis kontrolės institucijomis) viešiesiems pirkimams skiriamų valstybės bei savivaldybių biudžetų lėšų taupų ir racionalų panaudojimą, koordinuojant šalies institucijų veiklą vykdant viešuosius pirkimus.

Pagrindiniai tarnybos uždaviniai, apibrėžti aukščiau minėtuose teisės aktuose, yra šie:

- rengti ir nustatyti tvarka teikti tvirtinti Vyriausybei, taip pat pagal kompetenciją rengti ir priimti pirkimus reglamentuojančius teisės aktus;
- kontroliuoti, kad atliekant viešuosius pirkimus būtų laikomasi Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų reikalavimų;
- kaupti informaciją apie numatomus ir vykdomus viešuosius pirkimus, sudarytas pirkimų sutartis bei sutarčių įvykdymo rezultatus ir teikti ją valstybės (savivaldybių) institucijoms bei visuomenei;
- analizuoti ir vertinti pirkimų sistemą ir rengti pasiūlymus dėl jos tobulinimo;

- organizuoti perkančiųjų organizacijų darbuotojų, atsakingų už pirkimus, mokymą, juos mokyti;
- konsultuoti perkančiąsias organizacijas bei tiekėjus (rangovus) ar organizuoti jų konsultavimą pirkimų klausimais;
- sprendžiant pirkimo klausimus, palaikyti ryšius su atitinkamomis užsienio valstybių institucijomis, Europos Sąjungos, Pasaulio prekybos bei kitomis tarptautinėmis organizacijomis;
- sudaryti ir keisti Nepriklausomos viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisijos narių sąrašus, organizuoti tiekėjų (rangovų) skundų nagrinėjimą Nepriklausomoje komisijoje ir teikti jai informaciją;
- vertinti ministerijų, kitų institucijų rengiamų įstatymų, nutarimų, kitų teisės aktų viešųjų pirkimų klausimais projektus ir teikti savo išvadas;
- imtis įstatymais numatytų priemonių, kad būtų užkirstas kelias įstatymų pažeidimams, ypač kai dėl neleistinų perkančiųjų organizacijų ar tiekėjų (rangovų) veiksmų padaroma žala valstybei, neužtikrinamas pirkimų viešumas bei sąžininga ūkio subjektų konkurencija.

2000 metais įvykdyti svarbiausieji darbai

Vadovaudamasi Viešųjų pirkimų įstatyme bei Vyriausybės patvirtintuose tarnybos nuostatuose apibrėžtais svarbiausiais uždaviniais, tarnyba 2000 metais atliko šiuos pagrindinius darbus.

Viešųjų pirkimų teisinės bazės tobulinimo klausimai

Šios problematikos klausimai priskirti tarnybos **Metodologiniam skyriui**.

Pagrindinė skyriaus veikla 2000 metais buvo orientuota į tolesnį *teisės aktų rengimą*, viešųjų pirkimų sistemos vertinimą ir pasiūlymų dėl jos tobulinimo teikimą.

Buvo parengtas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas, kuris 2001 m. sausio 12 d. pateiktas derinti Ūkio ministerijai. Šiame projekte siūloma pakeisti bei papildyti dabar galiojančio įstatymo dvidešimt vieno straipsnio nuostatas. Atitinkami pagrindimai, apibūdinantys įstatymo priėmimo būtinybę, detalai išdėstyti įstatymo projekto aiškinamajame rašte. Rengiant pasiūlymus buvo konsultuojamasi ir su užsienio šalių ekspertais.

Per 2000 metus taip pat buvo parengta:

- Vyriausybės nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje, 32 straipsnio 3 dalyje ir 33 straipsnio 1 dalyje reglamentuojamų viešųjų pirkimų vertės indeksavimo tvarkos patvirtinimo" projektas;
- Vyriausybės nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. 1475 "Dėl tiekėjų (rangovų) skundų dėl Lietuvos Respublikos viešojo pirkimo įstatymo pažeidimų nagrinėjimo nuostatų patvirtinimo" ir 1999 m. rugsėjo 16 d. nutarimo Nr. 1002 "Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo įgyvendinimo" 3.2 punkto pripažinimo netekusiu galios" projektai;
- Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2000 03 27 įsakymas Nr. 23 "Dėl Viešojo pirkimo komisijos sudarymo ir veiklos organizavimo";
- Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2000 04 06 įsakymas Nr. 25 "Dėl 1998 12 15 įsakymo Nr. 59, 1999 05 17 įsakymo Nr. 17 ir 1999 12 30 įsakymo Nr. 61 pakeitimo ir papildymo";
- Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2000 10 09 įsakymas Nr. 90 "Dėl pirkimo dokumentuose pateikiamų techninių reikalavimų rengimo metodikos patvirtinimo";
- Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2000 12 20 įsakymas Nr. 130 "Dėl Viešųjų pirkimų procedūrų, ataskaitų sudarymo ir teikimo tvarkos". Šiuo dokumentu nustatyta ataskaitų sudarymo ir teikimo tvarka ir patvirtintos naujos ataskaitų formos.

Kartu su Krašto apsaugos bei Ūkio ministerijų specialistais buvo parengtas ir pateiktas Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui Viešųjų pirkimų įstatymo pataisų projektas. Pateiktame pasiūlymų pakete buvo numatyta keisti 15 įstatymo straipsnių.

Tarnybos darbuotojai 2000 metais aktyviai dalyvavo Vyriausybės sudaromų *tarpžinybinių komisijų bei darbo grupių* darbe. Pvz.:

- Ministro Pirmininko 2000 06 27 potvarkiu Nr. 114 sudarytoje darbo grupėje Vyriausybės įstaigų reorganizavimo pagrindinių nuostatų įgyvendinimui koordinuoti klausimais. Grupė parengė reikalingų teisės aktų pakeitimų projektus, nagrinėjo ir teikė išvadas kitais institucijų parengtų projektų klausimais;
- Ministro Pirmininko 2000 06 20 potvarkiu Nr. 109 sudarytos darbo grupės, kuri rengė pasiūlymus dėl prekių, paslaugų ar darbų, susijusių su valstybės paslaptimi, tvarkos reglamentavimu, sudėtyje;
- Vyriausybės pavedimu dalyvauta darbo grupės vienos iš strateginės paskirties įmonės statybos rangovui parinkti darbe. Buvo parengti kvalifikacinės atrankos ir pirkimo dokumentų variantai.

Tarptautinio bendradarbiavimo srityje tarnybos darbuotojai dalyvauja rengiamuose tarptautiniuose, PHARE lėšomis finansuojamuose, projektuose viešųjų pirkimų klausimais. 2000 metais dalyvauta SEIL projekto "Viešųjų pirkimų strategija Lietuvoje" dalyje. Pagrindinis dėmesys šioje srityje koncentruojamas "Dvynių" projekto "Viešųjų pirkimų politikos stiprinimas" įgyvendinimui. Pirmajame pusmetyje, kartu su projekto partnerio - Švedijos nacionalinės viešųjų pirkimų tarnybos atstovais, parengtas nurodyto projekto sutarties variantas. Projekto įgyvendinimas pradėtas 2000 m. rugpjūtį, jo vertė 0,75 MEUR, trukmė - 18 mėnesių. Projekte dalyvauja 16 Švedijos ir 8 Italijos ekspertai, o Lietuvai atstovauja tarnybos specialistai. 2000 metais užbaigtas vienas projekto etapas (iš viso projekte yra 8 etapai). Projekto rėmuose jau atlikti šie darbai:

- dabar veikiančio Viešųjų pirkimų įstatymo analizė (klasikinio ir komunalinio sektorių). Parengti pasiūlymai dėl galimų įstatymo pakeitimų, atlikta pirkimams reglamentuojančių Europos Sąjungos direktyvų įgyvendinimo Europos šalyse analizė, apsvaistyta rengiamo įstatymo struktūra;
- surengti 7 ekspertų susitikimai perkančiosiose organizacijose Lietuvoje;
- organizuoti aptarimai su tarnybos skyriais jų veiklos tobulinimo klausimais, parengta visų tarnybos struktūrinių padalinių institucinės plėtros poreikių analizė, sudaromas Institucinio stiprinimo veiksmų planas;
- toliau nagrinėjami informacinės sistemos rengimo ir jos finansinio aprūpinimo klausimai, parengti konkurso dokumentų projektai (kvietimas dalyvauti konkurse, specifikacijos, sutarties sąlygos);
- rengiamos ataskaitos Europos Komisijos Delegacijai Lietuvoje apie PHARE programos "Dvynių" projekto vykdymo eigą;
- grupei tarnybos darbuotojų surengtas mokomasis vizitas į Švediją. Vizito metu susipažinta su Švedijos viešųjų pirkimų sistema, jos įstatymine baze, bazės rengimo bei tobulinimo patirtimi, informacine sistema (duomenų bazėmis, jų galimybėmis). Šią patirtį bus tikslinga panaudoti derinant Lietuvos įstatyminę bazę su ES teisės reikalavimais bei kuriant viešųjų pirkimų informacinę sistemą.

Integracijos į Europos Sąjungą klausimai

Vykstant Lietuvos integracijos į Europos Sąjungą procesui, tarnyba orientuojasi į tai, jog derybinio skyriaus "Laisvas prekių judėjimas" 24 dalyje "Viešieji pirkimai" Lietuva yra įsipareigojusi visiškai suderinti viešuosius pirkimus reglamentuojančius Lietuvos teisės aktus su Europos Acquis iki 2003 metų.

Vyriausybės patvirtintos Lietuvos pasirengimo narystei Europos Sąjungoje programos (LPNP) rėmuose tarnyba aktyviai dalyvauja rengiant ir periodiškai tikslinant šios programos dalį. Būtinai tam dokumentai buvo rengiami ir 2000 metais.

Kiekvieną ketvirtį teikiama informacija Europos Komitetui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės apie LPNP priemonių vykdymo eigą, pildoma TAEIX progreso duomenų bazė (Harmonograma). Tarnybos darbuotojai dalyvauja Vyriausybės Europos Integracijos Komisijos posėdžiuose, analizuoja posėdžių medžiagą, teikia atitinkamus pasiūlymus viešųjų pirkimų klausimais. Tarnybos atstovas yra darbo grupės Lietuvos derybinės pozicijos skyriui "Laisvas prekių judėjimas" parengti narys.

LPN programoje 2001 - 2003 metų laikotarpiui numatyta 11 priemonių, už kurių vykdymą atsakinga tarnyba. Iš jų 10 priemonių numatyta Acquis įgyvendinimo priemonių plane (AIPP) ir 1 priemonė - Teisės derinimo priemonių plane (TDPP).

Vienas iš svarbiausių tarnybos atliekamų darbų Lietuvos nacionalinės teisės bazės harmonizavimo su Europos Sąjungos teisės srityje yra rengti (kartu su kitomis Lietuvos institucijomis) dabar veikiančio Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimus tam, kad jo nuostatos visiškai atitiktų Europos Sąjungos direktyvas.

Pažymėtina, kad Europos Sąjungos direktyvos, reglamentuojančios viešuosius pirkimus, šiuo metu Europos Komisijos yra keičiamos, kas žymiai apsunkins tinkamai ir laiku atlikti teisės aktų harmonizavimo darbus. Lietuvos institucijos dar negavo oficialaus keičiamų direktyvų varianto, todėl tenka vadovautis Europos Sąjungos ekspertų teikiamomis konsultacijomis.

Siekiant užtikrinti, kad įstatymo derinimo ir įsigaliojimo procesai vyktų programoje nustatytais terminais, tarnyba pateikė siūlymus paankstinti Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo (arba naujos redakcijos įstatymo) parengimo terminus. Pasiūlymuose numatyta, kad galutinis patikslinto įstatymo projektas būtų pateiktas Vyriausybei ne 2002 metų pabaigoje, kaip tai buvo nurodyta pirminiam variante, o metais anksčiau, t.y. 2001 metų pabaigoje.

Realizuojant naujos Vyriausybės programos bei jos įgyvendinimo priemonių reikalavimus, iškyla būtinybė kai kurias svarbias Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas pakeisti neatidėliojant, t.y. nelaukiant galutinio įstatymo suderinimo su Europos Sąjungos direktyvomis. Todėl tarnyba pasiūlė jos parengtą ir 2001 m. sausio 12 d. pateiktą derinti įstatymo pakeitimo ir papildymo projekto variantą svarstyti ir priimti artimiausiuoju metu.

Viešųjų pirkimų kontrolės ir prevencinio darbo klausimai

Ataskaitiniame laikotarpyje tarnyba ir toliau daug dėmesio skyrė vienai iš svarbiausių savo darbo krypčių - Viešųjų pirkimų įstatymo kontrolės ir prevenciniam darbui stiprinti, pirkimų veiklai koordinuoti, valstybės lėšoms, naudojamoms viešiesiems pirkimams, taupyti ir racionaliai panaudoti.

Šias funkcijas tarnyboje vykdo **Kontrolės ir prevencijos skyrius**, kurio sudėtyje yra Prevencijos sektorius.

Nuo 2000 m. sausio 1 d., įsigaliojus naujam Viešųjų pirkimų įstatymui, buvo suformuotas iš esmės naujas viešųjų pirkimų vykdymo kontrolės, įstatymų pažeidimų prevencijos, skundų bei pretenzijų nagrinėjimo mechanizmas ir parengta tam atitinkama įstatyminė bazė.

Pagal Viešųjų pirkimų įstatymą, nuo 2000 metų pradžios tiekėjų (rangovų) skundus nagrinėja *Nepriklausoma viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisija* (Nepriklausoma komisija). Tokia komisija sudaroma iš trijų narių kiekvienam konkrečiam skundui nagrinėti. Į komisijos sudėtį įtraukiami iš tarnybos sudaryto ir patvirtinto sąrašo, baigę pagal specialią programą organizuotus mokymo kursus ir nustatyta tvarka atestuoti, komisijos nariai. Skundui nagrinėti po vieną komisijos narį iš patvirtinto sąrašo pasirenka tiekėjas (rangovas), perkančioji organizacija ir Viešųjų pirkimų tarnyba.

Siekiant įgyvendinti naują skundų nagrinėjimo tvarką, buvo parengti ir Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 1999 11 12 įsakymu Nr. 53 patvirtinti Reikalavimai Nepriklausomos viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisijos nariams bei jų sąrašo sudarymui. Tarnybos direktoriaus 1999 12 28 įsakymu Nr. 59 buvo patvirtintas Nepriklausomos komisijos 63 narių sąrašas.

Buvo parengti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 12 24 nutarimu Nr. 1467 patvirtinti Nepriklausomos komisijos nuostatai, Skundų nagrinėjimo Nepriklausomoje komisijoje išlaidų apmokėjimo tvarka, o 1999 12 24 nutarimu Nr. 1468 - Nepriklausomos komisijos narių darbo apmokėjimo tvarka.

Nepriklausomos komisijos darbą, kaip nurodyta jos patvirtintuose nuostatuose, organizuoja Viešųjų pirkimų tarnyba. Tarnyba parengė Nepriklausomos komisijos darbui reikalingus standartinius dokumentus (komisijos sprendimų, protokolų, įsakymų, komisijos narių darbo laiko apskaitos tabelių, susirašinėjimo standartinių formų bei kitų dokumentų variantus).

Organizuojant Nepriklausomos komisijos darbą, tarnyba:

- preliminariai vertina gautus skundus (atitikimas nustatytiems reikalavimams, pateikimo terminai, skundo motyvai ir jo priklausomybė Nepriklausomos komisijos kompetencijai);
- dalyvauja formuojant Nepriklausomos komisijos sudėtį - rengia pasiūlymus dėl komisijos pirmininkų kandidatūrų atsižvelgiant į skundo esmę, komisijos narių darbo grafiką ir kitas objektyvias aplinkybes, derina perkančiųjų organizacijų bei tiekėjų ir rangovų pasirinktų narių kandidatūras, rengia atitinkamų tarnybos direktoriaus įsakymų projektus;
- užtikrina savalaikį skundo nagrinėjimą bei reikalingų dokumentų (taip pat ir galimos teisinės pagalbos) suteikimą skundus nagrinėjantiems komisijos nariams. Vienas iš skyriaus darbuotojų yra skiriamas komisijos sekretoriumi.

Tarnyba 2000 metais organizavo 74 skundų nagrinėjamą Nepriklausomoje komisijoje. Be to, 2000 metais buvo išnagrinėta 10 skundų, gautų iki 2001 01 01, t.y. iki Viešųjų pirkimų įstatymo III skyriaus įsigaliojimo.

Nagrinėjant nustatyta tvarka skundus 2000 metais buvo priimti šie sprendimai:

- panaikinti konkurso komisijos sprendimą ir nutraukti pirkimo procedūras - 20;
- įpareigoti perkančiąją organizaciją pakartotinai apsvarstyti pateiktas paraiškas - 28;
- skundo netenkinti, leisti perkančiajai organizacijai tęsti pirkimo procedūras - 24;
- pataisyti ir papildyti konkurso sąlygas - 1;
- skundo nenagrinėti - 1.

Pažymėtina, kad 2000 metais beveik dvigubai sumažėjo gautų skundų skaičius. Tą galima traktuoti kaip pozityvų reiškinį organizuojant ir vykdant prekių, darbų ar paslaugų viešuosius pirkimus. Pagrindinės skundų skaičiaus mažėjimo priežastys yra tokios:

- intensyvus viešųjų pirkimų proceso dalyvių mokymas, jų kvalifikacijos kėlimas seminaruose bei kursuose. Nuolatinės konsultacijos žodžiu bei raštu suteikė perkančiosioms organizacijoms galimybę geriau ir atsakingiau rengti pirkimo dokumentus, dėl to rečiau pasitaiko įstatymo pažeidimų tiek rengiant pirkimo dokumentus, tiek ir pirkimų komisijoms priimant sprendimus;
- Viešųjų pirkimų įstatymas bei patvirtinta nauja skundų nagrinėjimo tvarka nustato griežtesnius ir žymiai konkretesnius reikalavimus pateikiamų skundų turiniui;
- Nepriklausoma komisija dažniausiai nagrinėja tik skundo motyvus, todėl pareiškėjai privalo pateikti gerai argumentuotus skundus. Dėl šios priežasties pastebimai sumažėjo atvejų, kai buvo teikiami neaiškūs skundų motyvai, neretai siekiant tik pakenkti konkurentams ar perkančiajai organizacijai (pagal ankstesnę įstatymo redakciją bei kitų teisės aktų nuostatas, tarnyba privalėjo nagrinėti praktiškai visus pateikiamus skundus);
- skundai šiuo metu nagrinėjami atviruose posėdžiuose;
- skundų skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo ir tai, kad pareiškėjas privalo iš anksto sumokėti nustatyto dydžio (3 000 Lt) įmoką skundo nagrinėjimo išlaidoms padengti.

Nežiūrint į tai, kad nauja skundų nagrinėjimo tvarka galioja vos vienerius metus, tačiau 2000 metų patirtis jau atskleidė kai kuriuos esminius šios tvarkos netobulumus.

Nagrinėjant Nepriklausomoje komisijoje skundus, tiekėjo (rangovo) ir perkančiosios organizacijos pasirinkti komisijos nariai dažnai atstovauja juos delegavusių viešojo pirkimo proceso dalyvių interesus, o Viešųjų pirkimų tarnybos pasirinktas atstovas, pagal savo statusą komisijoje, neturi realių galimybių nulemti objektyvaus, valstybės interesus atitinkančio sprendimo.

Todėl tarnyba yra numačiusi, rengiant dabar veikiančio Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 24 d. nutarimo Nr.1467, reglamentuojančio Nepriklausomos komisijos funkcijas bei skundų nagrinėjimo tvarką, pataisas, teikti siūlymus išplėsti tarnybos teises bei padidinti jos vaidmenį skundų ikiteisminio nagrinėjimo stadijoje.

Atlikdama įstatymo vykdymo kontrolės bei prevencinio darbo funkcijas, tarnyba 2000 metais siekė suteikti šiai veiklos sričiai prioritetinę reikšmę ir ieškoti naujų efektyvesnių kontrolės ir prevencinio darbo metodų bei formų. Buvo atsižvelgta į tai, kad vykdant viešuosius pirkimus dar neišvengiama neracionalių valstybės lėšų panaudojimo faktų, o perkančiųjų organizacijų bei pirkimo komisijų netinkamai ir nekvalifikuotai organizuojami ir vykdomi viešieji pirkimai sudaro prielaidas Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimams. Viešųjų pirkimų įstatymo, Baudžiamojo ir Administracinių teisės pažeidimų kodeksų nuostatos numato, kad už nustatytos Viešųjų pirkimų įstatymo tvarkos pažeidimus taikomos atitinkamos baudos perkančiųjų organizacijų vadovams ar jų įgaliotiems vadovauti pirkimo komisijoms asmenims. Todėl tarnyba, išanalizavusi užsienio valstybių bei Respublikos kontroliuojančių institucijų patirtį, parengė viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos tikrinimo, dokumentavimo ir administracinių pažeidimų įforminimo, baudų nagrinėjimo, baudų skyrimo tvarkas bei taisykles.

Tarnybos direktoriaus 2000 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. 27 patvirtintos Viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos tikrinimo ir tikrinimo rezultatų dokumentavimo taisyklės ir administracinio teisės pažeidimo protokolo forma. Administracinių teisės pažeidimų bylų

nagrinėjimo ir nuobaudų už administracinius pažeidimus viešųjų pirkimų srityje skyrimo tvarka patvirtinta tarnybos direktoriaus 2000 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. 41.

Šie su viešųjų pirkimų veiklos tikrinimu susieti dokumentai (tvarkos, taisyklės, formos) buvo paskelbti leidinyje "Informaciniai pranešimai".

Tarnybos Kontrolės ir prevencijos skyriaus darbuotojai pagal patvirtintą programą organizuoja planinius ir operatyvius viešųjų pirkimų veiklos patikrinimus perkančiose organizacijose, atrankos būdu vertina perkančiųjų organizacijų pirkimo dokumentus bei pirkimo komisijų veiksmus ir sprendimus. Prevencinėmis priemonėmis stengiamasi maksimaliai apriboti įstatymo pažeidimų, piktnaudžiavimų ir korupcijos apraiškas visose viešojo pirkimo vykdymo grandyse.

Analizuojant "Valstybės žinių" priede "Informaciniai pranešimai" perkančiųjų organizacijų skelbiamus kvietimus dalyvauti pirkimo procedūrose, tarnyba atrankos būdu reikalauja iš perkančiųjų organizacijų pateikti vertinti pirkimo dokumentus: sprendimą apie viešojo pirkimo būdo parinkimą, konkurso dokumentus (sąlygas), pirkimo komisijų posėdžių protokolus, kitus pirkimo dokumentus. Nustačius įstatymo pažeidimus, tarnyba įpareigoja, kad perkančioji organizacija pakeistų ar panaikintų vertinimo metu nustatytus viešųjų pirkimų tvarkos neatitinkančius sprendimus ar veiksmus.

2000 metais buvo atlikti 283 gautų informacijų įvertinimai. Įvertinus šiuos viešuosius pirkimus, tarnyba įpareigojo perkančiąsias organizacijas:

- 28 atvejais - pakartotinai svarstyti pateiktus pasiūlymus;
- 23 atvejais - pakartotinai atlikti pirkimo procedūras;
- 32 atvejais - patikslinti pirkimo dokumentus.

Vertinimo išvadose buvo taip pat atkreiptas perkančiųjų organizacijų dėmesys į atskleistus vertinimo metu konkrečius įstatymo pažeidimus ar jų pirkimo dokumentuose esamus neatitinkamus nustatytiems viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos reikalavimams.

Vertinant perkančiųjų organizacijų pirkimo dokumentus nustatyta, kad daugiausia nesilaikoma įstatymo 7 straipsnio reikalavimų nustatant ar potencialus tiekėjas (rangovas) yra kompetentingas, patikimas ir pajėgus vykdyti pirkimo sąlygas. Konkurso dokumentuose dažnai nenustatomi kriterijai ir procedūros, pagal kurias būtų vertinami tiekėjų (rangovų) kvalifikaciniai duomenys.

Neretai nesilaikoma ir įstatymo 19 straipsnio reikalavimų. Nustatomi konkurso dokumentuose (sąlygose) vertinimo kriterijai neatitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 12 30 nutarimu Nr. 1503 patvirtintos "Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų nustatymo metodikos" ir Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 1999 11 10 įsakymu Nr. 52 patvirtintos "Tiekėjų (rangovų) pasiūlytų kainų diskontavimo kainos" tvarkos. (Pažymėtina, kad daugelio viešųjų pirkimų proceso dalyvių vertinimu, diskontavimo kainos taikymo sistemos įvedimas praktikoje nepasiteisino).

Kai kurių perkančiųjų organizacijų sudarytos viešojo pirkimo komisijos, vertindamos ir palygindamos pateiktus tiekėjų (rangovų) pasiūlymus, nesilaiko konkursų dokumentuose nustatytų vertinimo kriterijų ir sąlygų (įstatymo 26 straipsnis).

Aukščiau išvardinti trūkumai buvo nustatyti vertinant Žemės ūkio ministerijos reguliavimo sferos organizacijų, Klaipėdos miesto savivaldybės, Klaipėdos elektros tinklų, Elektrėnų savivaldybės, Pakrančių apsaugos pasienio policijos rinktinės, Kauno medicinos universiteto klinikų, Civilinės saugos departamento, Muitinės departamento prie Finansų ministerijos, Marijampolės griežtojo režimo pataisos darbų kolonijos konkurso dokumentus.

Galima konstatuoti, kad pakoregavus nurodytose organizacijose pirkimo dokumentus pagal Viešųjų pirkimų tarnybos rekomendacijas, buvo gautas tiesioginis ekonominis efektas 537,7 tūkst. Lt sumai, o netiesioginis efektas yra keleriopai didesnis.

Tarnybos specialistai atliko Viešųjų pirkimų įstatymo taikymo efektyvumo analizę Krašto apsaugos ministerijos sistemos padalinuose vykdant statybos, rekonstrukcijos bei remonto darbus. Analizės tikslas buvo įvertinti galimybes, taikant Viešųjų pirkimų įstatyme numatytas procedūras, taupyti biudžeto lėšas investicijoms.

Iš analizės metu atrinktų 32 statybos objektų, kuriems 1999 metams skirta 143,2 mln. Lt, taikant įstatymo procedūras rangovinės organizacijos pasiūlė atlikti šiuos darbus už 93,1 mln. Lt. Tokiu būdu, sąlyginė lėšų ekonomija sudarė 50,1 mln. Lt, t.y. pasiūlytų statybos darbų pirkimo kaina buvo 35 procentais mažesnė nei investicijoms planuotos lėšos.

Analogiškai iš atrinktų 48 statybos objektų pagal 2000 metams numatytas investicijas 266,2 mln. Lt sumoje, rangovai pasiūlė atlikti darbus už 174,7 mln. Lt. Sąlyginė ekonomija sudarė 91,5 mln. Lt. (34,4 procento).

Tarnyba, vadovaudamasi suteiktais jai įgaliojimais, ir toliau vykdys kontrolės ir prevencijos priemones, ieškos naujų metodų ir galimybių taupyti viešiesiems pirkimams skiriamas valstybės lėšas. Daugiausia dėmesio bus skiriama prevencijos perspektyvinėms bei strateginėms programoms ir priemonėms rengti, šių programų įgyvendinimui organizuoti. Įvertinus prevencijos veiklos patirtį, plačiau bus taikomos efektyvesnės kontrolės formos. Tam turėtų pasitarnauti ir tarnybos direktoriaus 2001 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. 7 patvirtintos neatidėliotinos priemonės viešųjų pirkimų sistemai tobulinti.

Rengiant Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto galutinį variantą bei atitinkamus poįstatyminius aktus, tarnyba numato inicijuoti pasiūlymus, kad būtų padidintos perkančiųjų organizacijų vadovų, pirkimo komisijos narių, taip pat ministerijų - steigėjų atsakomybės ribos už įstatymo nuostatų laikymąsi, ypač įgyvendinant valstybės lėšų taupymo, kovos su galimomis piktnaudžiavimo bei korupcijos apraiškomis viešuosiuose pirkimuose priemones.

Tačiau naujoms kontrolės ir prevencijos priemonės įgyvendinti, visų pirma, organizuojant nuolatinis įstatymo nuostatų vykdymo planinius bei operatyvius patikrinimus vietose, tarnybai 2001 metų biudžete nepakankamai skirta finansinių išteklių.

Dabar galiojančiame Viešųjų pirkimų įstatyme tarnybai pavedama atlikti gana daug naujų funkcijų kontrolės ir prevencijos srityse.

Pvz., perkančiosios organizacijos bei Viešojo pirkimo komisijos, norėdamos atlikti tam tikras procedūras, privalo tam gauti tarnybos sutikimą (26 straipsnio 3 dalis, 34 straipsnio 2 ir 7 dalys, 37 straipsnio 3 dalis).

Įgyvendindama šias įstatymo nuostatas, tarnyba parengė tokio pobūdžio prašymų pateikimo bei nagrinėjimo tvarką, kuri patvirtinta tarnybos direktoriaus 2000 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. 38. 2000 metais išnagrinėti 185 prašymai, iš jų 114 patenkinti.

Pažymėtina, kad rengiant išvadas dėl sutikimo atmesti visus pasiūlymus (Įstatymo 26 straipsnio 3 dalis), būtina atlikti išsamią pirkimo dokumentų ir pasiūlymų analizę, o tam, kad teisingai būtų įvertinti perkančiosios organizacijos teikiami argumentai dėl sutikimo atmesti visus pasiūlymus (Įstatymo 26 straipsnio 2 dalis), dažniausiai reikalinga dar atlikti ir patikrinimus vietoje. Gana daug darbo sąnaudų reikalauja ir parengimas tarnybos išvadų dėl sutikimo didinti sutarties kainas (Įstatymo 34 straipsnio 7 dalis), nes tam būtina atlikti atitinkamų rinkų tyrimus ir išnagrinėti kitą informaciją.

Mokymo sistemos vystymo klausimai

Viešųjų pirkimų mokymo sistemos organizavimo ir vystymo klausimai pavesti tarnybos

Mokymo skyriui.

Įsigaliojus naujam Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymui, pirkimų organizavimo ir vykdymo sistemoje įvyko daug kardinalių pokyčių bei naujovių. Visų pirma, skundų ir pretenzijų nagrinėjimo, pirkimo būdų bei ribinės vertės nustatymo, pirkimų reglamentavimo vandenvarkos, energetikos, transporto ir telekomunikacijų sektoriuose atsižvelgiant į Europos Sąjungos direktyvų reikalavimus bei kitose srityse.

Todėl 2000 metais tarnybai teko žymiai suaktyvinti perkančiųjų organizacijų, tiekėjų, rangovų bei kitų viešojo pirkimo proceso dalyvių mokymo ir konsultavimo veiklą.

Pažymėtina, kad intensyvūs viešųjų pirkimų sferos specialistų mokymo darbai vyko dar įstatymo rengimo stadijoje, kas suteikė galimybę išvengti esminių nesklandumų pereinant prie naujų pirkimo principų bei procedūrų taikymo.

Pagrindinės mokymo organizavimo kryptys bei formos buvo šios:

- viešųjų pirkimų proceso dalyvių (perkančiųjų organizacijų, tiekėjų (rangovų), kontrolę ir priežiūrą vykdančių bei kitų institucijų ir fizinių asmenų) konsultavimas;
- tipinių mokymo programų rengimas;
- kandidatų į Nepriklausomos komisijos narius mokymo organizavimas ir jų mokymas;
- konferencijų, seminarų ir kitų mokymo formų organizavimas bei jose dalyvavimas;
- informacinės medžiagos tarnybos Metodinės tarybos posėdžiams rengimas;
- vaizdinių mokymo priemonių rengimas;
- tarnybos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo organizavimas;
- bendradarbiavimas su užsienio šalių analogiškais viešųjų pirkimų mokymą vykdančiomis institucijomis.

Ataskaitiniame laikotarpyje tarnybos specialistai teikė konsultacijas perkančiųjų organizacijų, tiekėjų ir rangovų bei kitų suinteresuotųjų institucijų atstovams, taip pat fiziniams asmenims Viešųjų pirkimų įstatymo taikymo ir kitais pirkimų organizavimo klausimais. Daugiausia konsultacijų buvo teikiama žodžiu (atsakymai į paklausimus telefonu, konsultacijos tiesiogiai Mokymo skyriuje, atsakymai į iš anksto pateiktus

klausimus ir pan.). 2000 metais buvo suteikta per 8400 tokio pobūdžio konsultacijų. Į 398 paklausimus buvo atsakyta raštu.

Tarnybos darbuotojai parengė ir skaitė 26 *pranešimus* įvairių institucijų suorganizuotuose seminaruose, pasitarimuose ir panašiuose renginiuose viešųjų pirkimų tematika. Buvo organizuoti du savaitiniai kandidatų į Nepriklausomos komisijos narius mokymo kursai. Baigę šiuos kursus 63 klausytojai gavo teisę būti Nepriklausomos komisijos nariais. Tarnybos specialistai ne tik teikia atsakymus į gaunamus paklausimus, bet kartu atlieka ir jų analizę bei klasifikavimą. Šios analizės pagrindu tarnyboje buvo parengta apibendrinta medžiaga "Atsakymai į aktualiausias viešųjų pirkimų klausimus".

2000 metais parengtos 4 tipinės *mokymo programos*, kurių pagrindu buvo reguliariai organizuojami seminarai, paskaitos bei vykdomi mokymai pagal kitas mokymo formas. Mokymo programos sudarytos vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų bei Europos Sąjungos direktyvų nuostatomis, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pripažintų viešųjų pirkimų mokymo institucijų (SIGMA, TAEIX) metodines rekomendacijas. Pagrindinės parengtos mokymo programos yra šios:

- kandidatų į Nepriklausomos komisijos narius mokymo programa bei jų žinių patikrinimo testai. Šios mokymo programos trukmė - 32 valandos, pagal ją per 4 dienas buvo apmokyti 63 kandidatai į Nepriklausomos komisijos narius;
- perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų specialistų mokymo programa bei metodinės priemonės praktiniams užsiėmimas. Šios programos trukmė - 16 valandų (2 dienos). Programa realizuota 2 kartus (Druskininkų mokymo centre "Dainava"), dalyvavo 60 klausytojų;
- valstybės tarnautojų kvalifikacijos kėlimo kursams skirta mokymo programa. Programos trukmė - 16 valandų (2 dienos). Programa realizuota 1 kartą, dalyvavo 70 klausytojų;
- perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų specialistų trumpoji mokymo programa. Programos trukmė - 6 valandos. 2000 metais ši programa realizuota 25 kartus, dalyvavo per 400 klausytojų.

Be nurodytų mokymų, tarnyba, kartu su Danijos konsultacine firma "Mercury Urval" suorganizavo tarpžinybinį seminarą - konferenciją aktualiais viešųjų pirkimų klausimais. Visose aukščiau išvardintose mokymo priemonėse (konferencijose, seminaruose, kursuose) dalyvavo daugiau nei 850 klausytojų.

Seminaruose klausytojams buvo demonstruojamos konkrečią temą atitinkančios vaizdinės mokymo priemonės. Tokių mokymo priemonių yra parengta ar atnaujinta daugiau nei 70 vienetų.

2000 metais tarnyboje reguliariai buvo organizuojami *Metodinės tarybos posėdžiai*. Posėdžiuose buvo apsparstyti 51 klausimas, susijęs su aktualiausiomis tarnybos veiklos problemomis, taip pat viešųjų pirkimų organizavimu perkančiosiose organizacijose, gaunamais tarnyboje bei seminarų metu paklausimais. Tarybos posėdžiams svarstyti Mokymo skyrius pateikė 29 klausimus, Metodologijos skyrius - 11, Kontrolės ir prevencijos skyrius - 8, kiti tarnybos padaliniai - 3 klausimus.

Tarnybos specialistai tamptariai bendradarbiauja ir keičiasi patirtimi su užsienio šalių viešųjų pirkimų institucijomis, gauna iš jų naudingą metodinę bei informacinę medžiagą. Palaikomi nuolatiniai ryšiai su Lenkijos, Estijos, Švedijos, kitų šalių viešųjų pirkimų įstaigomis. Ypatingas dėmesys kreipiamas į tamprius kontaktus su Europos Sąjungos, Pasaulinės prekybos organizacijos, PHARE programos bei kitų tarptautinių organizacijų institucijomis, jų ekspertais. Toks bendradarbiavimas suteikia galimybę kaupti ir analizuoti kitų valstybių bei tarptautinių organizacijų turimą įstatyminę bei metodinę medžiagą viešųjų pirkimų tematika, panaudoti šią medžiagą organizuojant viešuosius pirkimus ir tobulinant jų sistemą Lietuvoje.

Prognozuojama, kad dabartiniu metu, spartinant integracijos į Europos Sąjungą procesus, tobulėjant įstatyminei bazei bei vis plačiau taikant užsienio valstybių patirtį, viešųjų pirkimų darbuotojų mokymas Lietuvoje taps dar aktualesnis. Todėl tarnybai teks intensyviai rengti naujas mokymo programas, tobulinti mokymo sistemą bei formas, atitinkančias pažangiausią užsienio šalių praktiką.

Tenka konstatuoti, kad mokymo procese dar nepakankamai pasinaudojama žiniasklaidos priemonių galimybėmis. Jų pagalba galima būtų plačiau skleisti viešųjų pirkimų sistemos naujoves ir jų taikymą praktinėje veikloje, propaguoti pirkimų viešumą ir skaidrumą. Šiuolaikinei mokymo sistemai vystyti tarnybai dar trūksta lėšų, reikalingų metodinei literatūrai bei vaizdinėms priemonėms įsigyti. Nepakanka finansavimo ir tarnybos

darbuotojų kvalifikacijai kelti šalies bei užsienio mokymo centruose. Šiems klausimams spręsti reikalinga Vyriausybės bei Finansų ministerijos pagalba.

Viešųjų pirkimų informacinės sistemos vystymo klausimai

Siekiant kaupti ir analizuoti informaciją apie viešuosius pirkimus, sudaryti prielaidas efektyvesnei Viešųjų pirkimų įstatymo vykdymo kontrolei užtikrinti, būtina sukurti ir įdiegti informacinę sistemą, kuri atitiktų Europos Sąjungos reikalavimus ir leistų turėti apie viešuosius pirkimus įvairiapusę informaciją, ją analizuoti ir apibendrinti. Analizės rezultatai būtų naudojami toliau tobulinant viešųjų pirkimų kontrolę. Tokia informacinė sistema taip pat suteiktų galimybę operatyviai nustatyti didelę dalį įstatymo nuostatų pažeidimų skelbiant informacinius pranešimus bei atliekant pirkimų procedūras.

2000 metais tarnybos **Atskaitomybės ir analizės skyrius** toliau vykdė jam deleguotas funkcijas. Viena jų - informacijos apie numatomus ir vykdomus viešuosius pirkimus, sudarytas pirkimų sutartis bei sutarčių įvykdymo rezultatus kaupimas. Vykdydami šią funkciją, tarnybos specialistai atlieka perkančiųjų organizacijų "Valstybės žinių" priedui "Informaciniai pranešimai" pateikiamų *informacinių skelbimų kontrolę*, tikrina, ar šių dokumentų turinys atitinka VPI ir poįstatyminių teisės aktų reikalavimus. Šių darbų apimtys, lyginant su 1999 metais, žymiai padidėjo. Nuo 1999 metų spalio 1d., įsigaliojus naujam įstatymui, perkančiosios organizacijos skelbia ne tik kvietimus dalyvauti pirkimo procedūrose, bet ir kitą informaciją - išankstinius informacinius skelbimus, informaciją apie sudarytas sutartis ir informaciją apie sutarčių įvykdymo rezultatus.

1999 metų pabaigoje pagal galimybes buvo pasiruošta naujai informacinių pranešimų skelbimo tvarkai įgyvendinti. Informacinių skelbimų kontrolės vykdymui tarnyboje vietoj vieno paskirti du specialistai, parengtos ir 1999 12 30 tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. 60 patvirtintos standartinės formos VPT4 - VPT10, pagal kurias teikiami duomenys informaciniams skelbimams parengti. Tai įgalino 2000 metų vasarį pradėti informacinių skelbimų kontrolės proceso kompiuterizavimą. Per tris mėnesius buvo sukurtos specialios duomenų bazės (DB) informacinių skelbimų duomenims įvesti, kaupti bei kontroliuoti jų turinio atitikimą VPI ir poįstatyminių teisės aktų reikalavimams. Įdiegus šias duomenų bazes, skelbimų kontrolė buvo vykdoma efektyviau, vidutiniškai mažiau laiko buvo skiriama vieno skelbimo duomenų patikrinimui. Iš viso 2000 metais buvo patikrinti 7 278 informaciniai skelbimai, iš jų 623 išankstiniai informaciniai pranešimai, 3 211 kvietimų dalyvauti pirkimo procedūrose, 2 406 informaciniai pranešimai apie sudarytas sutartis ir 1 038 informaciniai pranešimai apie įvykdytas sutartis.

Tačiau, apie 80% perkančiųjų organizacijų pateiktų skelbimų neatitiko jiems nustatytų reikalavimų. Dėl tos priežasties buvo kreiptasi į perkančiąsias organizacijas, kad jos patikslintų duomenis ir ištaisytų klaidas. Nepaisant to, kad skyriaus specialistai nuolat konsultavo perkančiųjų organizacijų atstovus informacinių pranešimų skelbimo klausimais, o tarnybos Mokymo skyrius apie pagrindines problemas informavo seminaruose, pateikiamų skelbimų kokybė nepagerėjo. Tai, kad didelė dalis perkančiųjų organizacijų neskiria pakankamai dėmesio informacinių skelbimų rengimui, ne tik nepagrįstai padidina tarnybos specialistų vykdomų darbų apimtį, lėšų sąnaudas, bet ir sudaro prielaidas, tikrinant didelį netvarkingų skelbimų kiekį, tarp daugybės netikslumų nepastebėti dalies jų neatitikimų VPI nuostatoms.

Manome, kad reikėtų Vyriausybės sprendimu padidinti perkančiųjų organizacijų atsakomybę už jų pateiktus skelbimus, suteikiant tarnybai teisę neskelbti tų informacinių skelbimų, kurių turinys neatitinka VPI ir poįstatyminių teisės aktų reikalavimų.

Kaip ir ankstesniais metais, tarnybos duomenų bazėse buvo *kaupiami viešųjų pirkimų procedūrų ataskaitų* duomenys, leidžiantys nustatyti dalį viešųjų pirkimų procedūrų vykdymo pažeidimų, įvertinti Lietuvoje vykdomų viešųjų pirkimų apimtį, jų struktūrą pagal taikomus pirkimo būdus, pirkimams naudojamas lėšas, pirkimo objektų ir perkančiųjų organizacijų rūšis. Duomenų apie viešuosius pirkimus kaupimo ir teikimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 12 27 nutarimu Nr. 1479. Vadovaujantis VPI ir minėto nutarimo nuostatomis, informacija apie viešuosius pirkimus buvo teikiama valstybės (savivaldybių) institucijoms bei visuomenei. Apibendrinta informacija apie kiekvieną metų ketvirtį vykdytus viešuosius pirkimus buvo skelbiama "Valstybės žinių" priede "Informaciniai pranešimai". Valstybės institucijoms buvo teikiama informacija apie ministerijų ir kitų žinybų vykdytus centralizuotus viešuosius pirkimus, atskirų perkančiųjų organizacijų vykdytus pirkimus, atskirų rūšių prekių, paslaugų ar darbų viešuosius pirkimus. Duomenų bazėse sukauptus duomenis naudojo ir tarnybos Kontrolės ir prevencijos skyriaus specialistai, tikrinantys, ar vykdant viešuosius pirkimus nebuvo pažeistos VPI ir poįstatyminių aktų nuostatos.

Apie 2000 metais vykdytus viešuosius pirkimus tarnyba gavo 3 254 *pirkimų procedūrų ataskaitas* (žr. 2 lentelę). Iš jų 501 ataskaitoje nurodyta, kad pirkimai dėl įvairių priežasčių neįvyko.

Pagal gautas ataskaitas, bendra 2 753 viešųjų pirkimų vertė 2000 metais sudaro 2 090 526,8 tūkst. Lt ir yra 349 324,5 tūkst. Lt mažesnė nei 1999 metais vykdytų viešųjų pirkimų vertė. Viešųjų pirkimų vertės sumažėjimui turėjo įtakos tai, kad nuo 1999 metų spalio 1 d. VPĮ reglamentuojamų viešųjų pirkimų ribinės vertės padidėjo.

2000 metais daugiausia pirkimų buvo vykdoma 1-me ketvirtyje (žr. [1 pav.](#)).

Pagal naudojamas lėšas bendrą 2000 metų pirkimų vertę sudaro:

- 444 124,6 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų (782 pirkimai);
- 103 065,8 tūkst. Lt savivaldybių biudžetų lėšų (194 pirkimai);
- 35 875,8 tūkst. Lt Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų (21 pirkimas);
- 131 257,7 tūkst. Lt Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų (503 pirkimai);
- 335 772,2 tūkst. Lt kitų valstybės pinigų fondų lėšų (571 pirkimas)
- 60 623,3 tūkst. Lt valstybės vardu gautų paskolų lėšų (25 pirkimai);
- 121 273,2 tūkst. Lt valstybės garantuojamų paskolų lėšų (20 pirkimų);
- 2 351,5 tūkst. Lt valstybės vardu gautos labdaros ar kitos piniginės paramos lėšų (5 pirkimai);
- 837 214 tūkst. Lt įmonių lėšų (522 pirkimai);
- 16 486,1 tūkst. Lt Lietuvos banko lėšų (106 pirkimai);
- 2 482,6 tūkst. Lt kitų lėšų (4 pirkimai).

Lyginant su 1999 metais daugiau nei 40% sumažėjo viešųjų pirkimų, kuriems naudojamos savivaldybių biudžetų lėšos ir kitų valstybės pinigų fondų lėšos, vertės.

Prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų vertės 2000 metais pateikiamos [2 pav.](#), o šių pirkimų vertės ir kiekiai 2000 m. 1-4 ketv. - atitinkamai [3 pav.](#) ir [4 pav.](#) 2000 metais ir pagal pirkimų skaičių, ir pagal jų vertę dominavo (sudarė didesnę pusę) prekių pirkimai. Tuo tarpu 1999 metais didesnę pusę (53,5%) bendros pirkimų vertės sudarė darbų pirkimų vertė. 2000 metais darbų pirkimų vertė sudaro tik 33,1% 1999 metais vykdytų darbų pirkimų vertės.

Didžiausią prekių pirkimų vertės dalį 2000 metais sudaro bendra gamtinių dujų pirkimų vertė - 396 298,4 tūkst. Lt (12 pirkimų). Didžiausią paslaugų pirkimų vertės dalį sudaro bendra finansinio tarpininkavimo paslaugų pirkimų vertė - 178 671,8 tūkst. Lt (43 pirkimai). Didžiausią darbų pirkimų vertės dalį sudaro bendra autostradų, kelių, gatvių, kitų transporto ir pėsčiųjų takų statybos, rekonstrukcijos ir remonto darbų vertė - 60 195,2 tūkst. Lt (49 pirkimai).

Viešųjų pirkimų, vykdytų įvairiais *pirkimo būdais*, vertės ir kiekiai 2000 m. pateikiami [5 pav.](#) ir [6 pav.](#)

Atvirojo konkurso būdu dažniausiai (1 261 kartą) buvo perkamos prekės (bendra prekių pirkimų vertė - 1 074 126,7 tūkst. Lt). 367 kartus šiuo būdu buvo perkamos paslaugos (bendra pirkimų vertė - 242 860,2 tūkst. Lt).

Konkurencinių derybų būdu dažniausiai (55 kartus) buvo perkamos prekės (bendra pirkimų vertė - 21 389,1 tūkst. Lt).

Kainų apklausos būdu dažniausiai buvo perkamos prekės (230 kartų, bendra pirkimų vertė - 23 960,2 tūkst. Lt).

Riboto konkurso būdu vykdyti 4 darbų pirkimai (bendra pirkimų vertė - 8 054,2 tūkst. Lt) ir po vieną prekių ir paslaugų pirkimą.

Uždarojo konkurso būdu 2 kartus buvo perkami darbai (bendra vertė - 34 255,4 tūkst. Lt).

Šių pirkimų procedūros buvo pradėtos iki 1999 metų spalio 1 dienos ir vykdomos vadovaujantis tuo metu galiojusio Viešojo pirkimo įstatymo nuostatomis.

Pirkimo iš vienintelio šaltinio būdu 291 kartą buvo perkamos prekės (bendra prekių pirkimų vertė - 102 098,1 tūkst. Lt), 229 kartus - paslaugos (bendra pirkimų vertė - 175 982,6 tūkst. Lt), 26 kartus - darbai (bendra pirkimų vertė - 15 129,2 tūkst. Lt).

Viešųjų pirkimų procedūrų ataskaitas apie 2000 metais vykdytus viešuosius pirkimus pateikė 507 perkančiosios organizacijos, tarp jų 168 valstybės institucijos, 79 savivaldybių institucijos, 114 viešųjų įstaigų, 80 valstybės įmonių, 63 vandentvarkos, energetikos, transporto ir telekomunikacijų įmonės. Įvairių rūšių perkančiųjų organizacijų 2000 metais vykdytų pirkimų vertės pateikiamos [7 pav.](#)

Pagal gautas ataskaitas, kiekvieno pirkimo procedūrose vidutiniškai dalyvavo 7,3 tiekėjų (rangovų). Analizuojant pagal pirkimo būdus, daugiausia tiekėjų (rangovų) dalyvavo pirkimuose, vykdytuose riboto konkurso būdu (6 pirkimai) - vidutiniškai 13,6 dalyvių kiekviename konkurse. Atviruosiuose konkursuose vidutiniškai dalyvavo 7,7 tiekėjų (rangovų), kainų apklausose - 5,8, konkurencinėse derybose - 2,6 tiekėjų (rangovų).

Vidutinė pirkimų, vykdytų atvirojo konkurso būdu, procedūrų trukmė nuo kvietimo paskelbimo "Valstybės žinių" priede "Informaciniai pranešimai" iki sutarties sudarymo 2000 metais buvo 72,2 dienų.

Siekdami užtikrinti, kad ataskaitų duomenų bazėje kaupiama informacija būtų išsami ir patikima, 235 kartus raštu buvo kreiptasi į 170 perkančiųjų organizacijų, prašant patikslinti ar papildyti pateiktus duomenis.

Analizuojant duomenų bazėse sukauptus duomenis nustatyta, kad kai kurios perkančiosios organizacijos, pasibaigus pasiūlymų galiojimo terminui nepateikia tarnybai informacijos apie pirkimo procedūrų baigimą ar jų nutraukimą. Todėl tarnyboje buvo sukurta sistema tokiems atvejams išaiškinti. Naudojant šią informaciją 70 perkančiųjų organizacijų buvo išsiųsti 87 raštai su prašymu informuoti apie pirkimų procedūrų eigą.

2000 metais perkančiosios organizacijos ataskaitas teikė pagal 1998 12 15 tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. 59 patvirtintas ir atitikusias tuo metu galiojusio Viešojo pirkimo įstatymo reikalavimus formas. 2000 metais šios formos buvo modifikuojamos, siekiant labiau pritaikyti jas prie Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų bei pilniau realizuoti 1999 metų pabaigoje įvestą viešųjų pirkimų kodavimo sistemą. Ataskaitos, pateiktos pagal 2000 12 20 tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. 130 patvirtintas formas, suteiks tikslesnę informaciją apie viešųjų pirkimų procedūrų vykdymą bei pagal pirkimo identifikacinį kodą leis apjungti visus atskirose duomenų bazėse turimus duomenis apie konkretų pirkimą. Nuo 2000 metų sausio 1 dienos pasikeitus viešųjų pirkimų skundų pateikimo ir jų nagrinėjimo tvarkai, anksčiau sukurtos skundų duomenų bazės galimybės nebeatitiko reikalavimų, keliamų duomenų, susijusių su skundų nagrinėjimu, kaupimui ir apdorojimui. Naujos skundų duomenų bazės kūrimas ir diegimas Kontrolės ir prevencijos skyriuje bei darbuotojų apmokymas buvo vykdomas 2000 metų 2 ir 3 ketvirčiuose. Be šios duomenų bazės, Kontrolės ir prevencijos skyriaus specialistai eksploatuoja dar vieną Atskaitomybės ir analizės skyriaus 2000 metais sukurtą duomenų bazę, skirtą pagrindiniams duomenims apie atliekamus prevencinius pirkimų vertinimus kaupti.

Tačiau dabartinė viešųjų pirkimų informacinės sistemos (IS) kūrimo bei vystymo būklė dėl lėšų stokos kelia tarnybai didelį susirūpinimą.

2000 metais dėl lėšų trūkumo (nepaprastųjų išlaidų tarnybai nebuvo iš viso skirta) *informacinės sistemos* kūrimo darbai faktiškai nevyko. Buvo tęsiami parengiamieji darbai. Dirbdami pagal 2000 metų rugpjūtį pradėtą vykdyti "Dvynių" projektą, skyriaus darbuotojai susipažino su Švedijos patirtimi taikant elektronines priemones viešuosiuose pirkimuose, kartu su Švedijos ekspertais nagrinėjo, koku būdu būtų galima pritaikyti Europos Sąjungos šalių patirtį, kaip ją panaudoti rengiant IS specifikaciją.

Be minėtų darbų, Atskaitomybės ir analizės skyriaus specialistai nuolat konsultuoja perkančiųjų organizacijų atstovus pirkimo procedūrų ataskaitų pildymo ir teikimo, kodo priskyrimo pirkimo objektui bei informacinių skelbimų rengimo klausimais, vykdo turimos kompiuterinės ir programinės įrangos priežiūrą, administruoja vietinį kompiuterių tinklą.

Tarnybos struktūra ir institucinė veikla

Tarnybos nuostatai (naujoje redakcijoje) patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 1090.

Tarnybos direktorius 1998 m. balandžio 29 d. patvirtino vidaus darbo taisykles, kurios reglamentuoja tarnybos struktūrinių padalinių bendrą darbo tvarką. Direktoriaus 2000 m. liepos 1 d. įsakymu patvirtinta Piliečių ir kitų asmenų aptarnavimo Viešųjų pirkimų tarnyboje tvarka.

Tarnybos organizacinė struktūra ir etatų sąrašai buvo patvirtinti 2000 m. sausio 3 d. ir dalinai pakeisti 2000 m. rugsėjo 18 d. Sudarant bei tikslinant tarnybos struktūrą ir etatus buvo atsižvelgta į Viešųjų pirkimų įstatymo bei Vyriausybės patvirtintų nuostatų keliamus tarnybai uždavinius, nustatytas jai funkcijas bei konkrečių darbų apimtis kiekvienam struktūriniam padaliniui.

Vadovaujantis šiais principais, tarnybos sudėtyje yra sudaryti 4 skyriai bei 3 savarankiški sektoriai. Tarnybai yra nustatyti 35 etatai, iš kurių 2001 m. sausio 1 d. užimti 33:

Administracija - 3;

Metodologijos skyrius - 4;

Kontrolės ir prevencijos skyrius - 7;

(skyriaus sudėtyje yra Prevencijos sektorius)

Mokymo skyrius - 6;

Atskaitomybės ir analizės skyrius - 6;

Teisės ir personalo sektorius - 2;

Finansų ir buhalterijos sektorius - 2;

Ūkio sektorius - 3.

Vystantis viešųjų pirkimų sistemai ir esant dideliems pirkimų mastams (2000 metais buvo vykdomi 2753 pirkimai, kurių vertė sudaro 2,09 milijardo litų) kasmet didėja tarnybos darbų apimtys, o jos veikla darosi vis platesnė ir sudėtingesnė. Ypač Viešųjų pirkimų įstatymo vykdymo kontrolės ir prevencinio darbo stiprinimo, įstatymdavystės tobulinimo, Vyriausybės programos įgyvendinimo sferose.

Dideli tarnyboje ir korespondencijos srautai. 2000 metais buvo gauta 6400 raštų, išsiųsta 2575 raštai.

Siekiant didinti tarnybos veiklos efektyvumą, darbų kokybę bei priimamų sprendimų pagrįstumą, tarnyboje sudaryta *Metodinė taryba*, kurios sudėtyje - tarnybos vadovybė, skyrių viršininkai, kiti specialistai. 1999 metais buvo parengti ir patvirtinti tarybos nuostatai. Metodinėje taryboje kolegialiai aptariamos svarbiausios tarnyboje ir jos skyriuose nagrinėjamos bei sprendžiamos strateginės problemos, viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimo ir tobulinimo klausimai, formuojama tarnybos pozicija viešojo pirkimo proceso dalyvių dažniausiai keliamais klausimais, įvertinami rengiamų įstatymų, nutarimų, kitų svarbiausių dokumentų projektai, aptariami gaunami skundai, įvertinamos žiniasklaidos publikacijos, svarstomos kitos aktualios tarnybos veiklos problemos. Tarybos posėdžiai paprastai vyksta kas savaitę ir jos sprendimai bei rekomendacijos įforminami atitinkamu protokolu.

2000 metams *tarnybos veiklai finansuoti* skirta 959 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų paprastosioms išlaidoms, iš jų darbo užmokesčiui - 671 tūkst. Lt. Nepaprastosioms išlaidoms lėšų visiškai nebuvo skirta. 2000 metams, palyginti su 1999 metais, tarnybai buvo sumažintas finansavimas 332,5 tūkst. Lt. Skirtos lėšos sudarė vos 74,2 procento praeitų metų lygio (1291,5 tūkst. Lt.).

Toks ženklus lėšų sumažėjimas, 2000 metais sukėlė tarnybos veikloje daug sudėtingų, neišsprendžiamų ūkinių - finansinių problemų. Teko atsisakyti šiuolaikinės, tobulesnės kompiuterinės įrangos įsigijimo, iki minimumo sumažinti būtinų komandiruočių skaičių, apriboti tarnybinio transporto panaudojimą, taip pat sumažinti ir taip jau ribotas šildymo, elektros energijos, ryšių paslaugų išlaidas.

Tačiau svarbiausia - nepavyko įgyvendinti jau kelis metus planuotų labai reikalingų *viešųjų pirkimų informacinės sistemos (IS)* projektavimo ir įdiegimo darbų. Informacinės sistemos kūrimo darbus buvo numatyta vykdyti dar 1998 metais rengiant viešųjų pirkimų sistemos tobulinimo perspektyvinę programą. Deja, visos reikalingos lėšos 1999 metais nebuvo skirtos, o 2000 metais, kaip matyti iš aukščiau pateiktų skaičių, tarnyba lėšų nepaprastosioms išlaidoms iš viso negavo. Todėl IS kūrimo darbai faktiškai nebuvo vykdomi. Lieka neišspręsta ši problema ir 2001 metais.

Pirmame 2001 metų valstybės biudžeto projekto variante buvo numatyta tarnybai skirti 150 tūkst. Lt nepaprastosioms išlaidoms, iš kurių 100 tūkst. Lt planuota IS kūrimui. Sumažinus lėšas nepaprastosioms išlaidoms 100 tūkst. Lt sumai, IS kūrimo darbams finansuoti lėšų vėl nebelieka. Tuo tarpu IS kūrimas yra tiesiogiai susijęs su efektyvios Viešųjų pirkimų įstatymo vykdymo kontrolės įdiegimu. Tarnyba, nuo pat jos įsteigimo pradžios, siekia sukurti tobulą informacinę sistemą, kuri atitiktų šiuolaikinius reikalavimus ir leistų kaupti apie viešuosius pirkimus reikalingą informaciją. Akivaizdu, kad tobula informacinė sistema, kuri jau eksploatuojama daugelyje pirmaujančių Europos Sąjungos šalių, ekonomine prasme keleriopai atsipirktų, o tolimesnis jos įdiegimo atidėliojimas, tarnybos požiūriu, būtų nepateisinamas. Sukūrus ir įdiegus tokią informacinę bazę, jos duomenimis, prireikus, galėtų pasinaudoti ir atitinkamos Respublikos tarnybos. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, tarnyba prašo papildomai skirti 2001 metams IS kūrimo darbams vykdyti 100 tūkst. Lt, t.y. palikti lėšas, planuotas pirmoje biudžeto formavimo stadijoje.

Be to, prašytume Vyriausybės bei Finansų ministerijos, tikslinant 2001 metų valstybės biudžeto rodiklius, dar kartą apsvarstyti klausimą dėl papildomų lėšų skyrimo tarnybai kitoms šioje Ataskaitoje išvardintoms pirmaeilėms reikmėms tenkinti (kontrolės ir prevencijos papildomoms priemonėms įgyvendinti, mokymo procesui organizuoti ir kt.).

Viešųjų pirkimų tarnyba taip pat parengs Vyriausybės 2000 - 2004 metų programos įgyvendinimo priemonėse nustatytais terminais kitus pasiūlymus, susijusius su viešųjų pirkimų sistemos efektyvumo didinimu bei tarnybos vaidmens stiprinimu.

Direktorius

Aleksandras Minkevičius

1 lentelė

**Viešųjų pirkimų veiklą Lietuvos Respublikoje reglamentuojantys teisės aktai
(2001 m. sausio 1 d.)
Lietuvos Respublikos įstatymai**

Lietuvos Respublikos **viešųjų pirkimų įstatymas**, 1996 m. rugpjūčio 13 d. Nr.I-1491 (Žin., 1996, Nr.84-2000; 1997, Nr.117-3000; 1999, Nr.56-1809, Nr.86-2565; 2000, Nr.7-177, Nr.28-766).

Lietuvos Respublikos **statybos įstatymas**, 1996 m. kovo 19 d. Nr.I-1240 (Žin., 1996, Nr.32-788; 1997, Nr.65-1551).

Lietuvos Respublikos **valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas**, 1998 m. gegužės 12 d. Nr.VIII-729 (Žin., 1998, Nr.54-1492).

Lietuvos Respublikos **administracinių teisės pažeidimų kodekso** 158, 159-2, 160, 161, 172-1, 187-4, 189-2, 189-3, 224, 225-1, 246-3, 259-1 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei kodekso papildymo 171-3, 172-20, 187-6, 187-7, 189-12, 189-13, 247-7 straipsniais **įstatymas**, 1999 m. liepos 1 d. Nr.VIII-1278 (Žin., 1999, Nr.66-2111).

Lietuvos Respublikos **baudžiamojo kodekso** 8-1, 32, 35, 82, 82-1, 117, 212-1, 282, 284, 290, 294 straipsnių pakeitimo ir papildymo, kodekso papildymo 73-1, 74, 82-2, 213-3, 321-3 straipsniais, 74-1, 283 straipsnių pripažinimo netekusiais galios **įstatymas** 1999 m. liepos 1 d. Nr.VIII-1281 (Žin., 1999, Nr.66-2112).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai

LRV 1996 m. gruodžio 19 d. **nutarimas Nr.1473** "Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės įsteigimo" (Žin., 1996, Nr.125-2918).

LRV 1997 m. liepos 24 d. **nutarimas Nr.801** "Dėl atstovavimo valstybei akcinėse bendrovėse ir uždaroje akcinėse bendrovėse" (Žin., 1997, Nr.71-1810).

LRV 1997 m. rugpjūčio 13 d. **nutarimas Nr.906** "Dėl audito įmonių parinkimo tvarkos" (Žin., 1997, Nr.77-1979), pakeitimas 2000 m. gegužės 22 d. nutarimas Nr.575 (Žin., 2000, Nr.44-1243).

LRV 1997 m. lapkričio 24 d. **nutarimas Nr.1278** "Dėl LRV 1994 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr.1123 "Dėl žyminio mokesčio tarifų bei žyminio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo tvarkos patvirtinimo" papildymo" (Žin., 1997, Nr.108-2747).

LRV 1998 m. balandžio 16 d. **nutarimas Nr.463** "Dėl kai kurių prekių, gaminamų invalidų įmonėse, įkalinimo įstaigose, darbo terapijos įmonėse prie sveikatos priežiūros įstaigų, jų teikiamų paslaugų pirkimo" (Žin., 1998, Nr.37-988).

LRV 1998 m. balandžio 28 d. **nutarimas Nr.511** "Dėl savivaldybių naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo tvarkos patvirtinimo" (Žin., 1998, Nr.41-1109).

LRV 1998 m. gegužės 12 d. **nutarimas Nr.581** "Dėl valstybės atstovavimo akcinėse bendrovėse ir uždaroje akcinėse bendrovėse, kurių valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos patikėjimo teise perduotos valstybės įmonei Valstybės turto fondui" (Žin., 1998, Nr.45-1248).

LRV 1998 m. spalio 23 d. **nutarimas Nr.1271** "Dėl naftos produktų pirkimo iš valstybės rezervo" (Žin., 1998, Nr.94-2614).

LRV 1999 m. sausio 13 d. **nutarimas Nr.44** "Dėl LRV 1997 m. rugsėjo 8 d. nutarimo Nr.956 "Dėl statybos rangos sutarčių sudarymo ir vykdymo" dalinio pakeitimo" (Žin., 1999, Nr.9-187).

LRV 1999 m. rugsėjo 16 d. **nutarimas Nr.1002** "Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo įgyvendinimo" (Žin., 1999, Nr.79-2340).

LRV 1999 m. rugsėjo 29 d. **nutarimas Nr.1079** "Dėl prekių, paslaugų ar darbų pirkimų, kurių vertė yra mažesnė už nurodytą Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje, tvarkos patvirtinimo" (Žin., 1999, Nr.82-2437).

LRV 1999 m. rugsėjo 30 d. **nutarimas Nr.1090** "Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV nuostatų patvirtinimo" (Žin., 1999, Nr.83-2474).

LRV 1999 m. spalio 27 d. **nutarimas Nr.1195** "Dėl viešųjų pirkimų vykdymo" (Žin., 1999, Nr.91-2682).

LRV 1999 m. gruodžio 24 d. **nutarimas Nr.1467** "Dėl Nepriklausomos viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų patvirtinimo"

Nepriklausomos viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisijos nuostatai;

Skundų nagrinėjimo bei Nepriklausomos viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisijos narių nušalinimo nuo ginčų nagrinėjimo sąlygos ir tvarka;

Skundų nagrinėjimo Nepriklausomoje viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisijoje išlaidų apmokėjimo tvarka (Žin., 1999, Nr.110-3226).

LRV 1999 m. gruodžio 24 d. **nutarimas Nr.1468** "Dėl Nepriklausomos viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisijos narių darbo apmokėjimo tvarkos patvirtinimo" (Žin., 1999, Nr.110-3237).

LRV 1999 m. gruodžio 24 d. **nutarimas Nr.1479** "Dėl informacijos apie numatomus ir vykdomus viešuosius pirkimus, sudarytas pirkimo sutartis bei sutarčių įvykdymo rezultatus

kaupimo ir teikimo valstybės (savivaldybių) institucijoms bei visuomenei tvarkos patvirtinimo" (Žin., 1999, Nr.114-3301).

LRV 1999 m. gruodžio 24 d. **nutarimas Nr.1480** "Dėl išankstinių informacinių pranešimų apie numatomus pirkimus einamaisiais metais skelbimo tvarkos patvirtinimo" (Žin., 1999, Nr.114-3302).

LRV 1999 m. gruodžio 27 d. **nutarimas Nr.1503** "Dėl ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų nustatymo metodikos patvirtinimo" (Žin., 2000, Nr.1-8).

LRV 2000 m. vasario 4 d. **nutarimas Nr.119** "Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje, 32 straipsnio 3 dalyje ir 33 straipsnio 1 dalyje reglamentuojamų viešųjų pirkimų vertės indeksavimo tvarkos patvirtinimo" (Žin., 2000, Nr.12-304).

LRV 2000 m. kovo 16 d. **nutarimas Nr.301** "Dėl valstybės ar savivaldybės kontroliuojamų įmonių, veikiančių vandentvarkos, energetikos, transporto ir telekomunikacijų srityse, filialų sąrašo patvirtinimo" (Žin., 2000, Nr.24-617).

LRV 2000 m. kovo 16 d. **nutarimas Nr.302** "Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios" (Žin., 2000, Nr.24-618).

LRV 2000 m. kovo 17 d. **nutarimas Nr. 307** "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 7 d. nutarimo Nr.725 "Dėl valstybės investicijų finansavimo valstybės vardu gaunamų paskolų lėšomis" dalinio pakeitimo" (Žin., 2000, Nr.24-619).

LRV 2000 m. balandžio 26 d. **nutarimas Nr.466** "Dėl LRV 1998 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr.1475 ir 1999 m. rugsėjo 16 d. nutarimo Nr.1002 3.2 punkto pripažinimo netekusiu galios" (Žin., 2000, Nr.36-999).

LRV 2000 m. liepos 21 d. **nutarimas Nr.869** "Dėl sutikimo vykdyti viešąjį pirkimą iš vienintelio šaltinio" (2000-2001 m.m. šildymo sezonui).

Viešųjų pirkimų tarnybos įsakymai

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 1998 m. gruodžio 15 d. **įsakymas Nr.59** "Dėl dokumentų apie viešojo pirkimo procedūras formų patvirtinimo" (Žin., 1998, Nr.111-3098).(Netekęs galios)

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 1999 m. gegužės 17 d. **įsakymas Nr.17** "Dėl metodinių nurodymų patvirtinimo" (Žin., 1999, Nr.44-1428).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 1999 m. spalio 18 d. **įsakymas Nr.45** "Dėl vokų atplėšimo procedūros protokolo privalomųjų rekvizitų patvirtinimo" (Žin., 1999, Nr.88-2617).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 1999 m. lapkričio 11 d. **įsakymas Nr.52** "Dėl tiekėjų (rangovų) pasiūlytų kainų diskontavimo tvarkos patvirtinimo" (Žin., 1999, Nr.96-2773).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 1999 m. lapkričio 12 d. **įsakymas Nr.53** "Dėl reikalavimų nepriklausomos viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisijos nariams bei jų sąrašo sudarymui patvirtinimo" (Žin., 1999, Nr.98-2841).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 1999 m. gruodžio 28 d. **įsakymas Nr.59** "Dėl Nepriklausomos viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisijos narių sąrašo patvirtinimo" (Informaciniai pranešimai, 2000, Nr.1-12; 2000, Nr.3).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 1999 m. gruodžio 30 d. **įsakymas Nr.60** "Dėl informacinių skelbimų reikalavimų patvirtinimo" (Žin., 2000, Nr.2-66).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 1999 m. gruodžio 30 d. **įsakymas Nr.61** "Dėl prekių, paslaugų ir darbų viešojo pirkimo vertės nustatymo" (Žin., 2000, Nr.2-67).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 2000 m. sausio 5 d. **įsakymas Nr.1** "Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos 1999 m. kovo 26 d. įsakymo Nr.10 pripažinimo netekusiu galios" (Žin., 2000, Nr.3-97).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 2000 m. sausio 10 d. **įsakymas Nr. 3** "Dėl Nepriklausomos viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisijos narių sąrašo patvirtinimo" (Informaciniai pranešimai, 2000, Nr.3-49; Nr.4).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 2000 m. sausio 20 d. **įsakymas Nr.7** "Dėl Nepriklausomos viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisijos narių sąrašo patvirtinimo" (Informaciniai pranešimai, 2000, Nr.4-53).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 2000 m. kovo 23 d. **įsakymas Nr.23** "Dėl Viešojo pirkimo komisijos sudarymo ir veiklos organizavimo"(Žin., 2000, Nr.27-754).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 2000 m. balandžio 6 d. **įsakymas Nr.25** "Dėl 1998 m. gruodžio 15 d. įsakymo Nr.59, 1999 m. gegužės 17 d. įsakymo Nr.17 ir 1999 gruodžio 30 d. įsakymo Nr.61 pakeitimo ir papildymo" (Žin., 2000, Nr.30, Nr.31).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 2000 m. balandžio 10 d. **įsakymas Nr.27** "Dėl viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos tikrinimo ir tikrinimo rezultatų dokumentavimo taisyklių patvirtinimo" (Žin., 2000, Nr.34-970).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 2000 m. gegužės 11 d. **įsakymas Nr.38** "Dėl perkančiųjų organizacijų prašymų pateikimo ir nagrinėjimo tvarkos patvirtinimo" (Žin., 2000, Nr.56-1675).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 2000 m spalio 9 d. **įsakymas Nr.90** "Dėl pirkimo dokumentuose pateikiamų techninių reikalavimų rengimo metodikos patvirtinimo" (Žin., 2000, Nr.87).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 2000 m gruodžio 20 d. **įsakymas Nr.130** "Dėl viešųjų pirkimų procedūrų ataskaitų sudarymo ir teikimo tvarkos" (Žin., 2000, Nr.109-3514).

Viešųjų pirkimų tarnybos prie LRV 2001 m. sausio 31 d. **įsakymas Nr.13** "Dėl 1999 12 30 įsakymu Nr.60 patvirtintų dokumentų pakeitimo" (Žin., 2001, Nr.12-390).

Ministerijų įsakymai

LR užsienio reikalų ministerijos 1997 m. liepos 21 d. **įsakymas Nr.39** "Konsulinio dokumentų legalizavimo instrukcija" (Žin., 1997, Nr.78-2001).

LR statybos ir urbanistikos ministerijos 1997 m. gruodžio 17 d. **įsakymas Nr.278** "Dėl statybos techninio reglamento STR. 3. 01. 01. 1997 patvirtinimo" (Žin., 1997, Nr.118-3065).

LR ūkio ministerijos 1999 m. spalio 4 d. **įsakymas Nr.329** "Dėl perkančiųjų organizacijų, galinčių atlikti viešuosius pirkimus, kurių vertė yra ne mažesnė už nurodytą Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje, sąrašo patvirtinimo" (Informaciniai pranešimai, 1999, Nr.40-154).

LR ūkio ministerijos 2000 m. liepos 28 d. **įsakymas Nr. 270** "Dėl perkančiųjų organizacijų, galinčių atlikti viešuosius pirkimus, kurių vertė yra ne mažesnė už nurodytą LR viešųjų pirkimų įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje sąrašo, patvirtinto ūkio ministro 1999 m. spalio 4 d. įsakymu Nr.329, papildymo" (Informaciniai pranešimai, 2000, Nr.33-489).

LR teisingumo ministerijos 2000 m. spalio 18 d. **įsakymas Nr.209** "Dėl prekių ir paslaugų pirkimo iš valstybės įmonių prie pataisos darbų kolonijų ir laisvės atėmimo vietų gamybos barų" (Žin., 2000, Nr.94).

2 lentelė

Viešieji pirkimai 2000 metais

Eil.Nr.	Rodikliai	vnt.	Pirkimų vertė	
			tūkst. Lt	% nuo bendros pirkimų vertės
1.	Gautų ataskaitų skaičius	3254		
2.	Pirkimų, kurių vertė nurodyta, skaičius ir vertė:	2753	2.090.526,8	
2.1.	už biudžeto lėšas	782	444.124,6	21,2%
2.2.	už savivaldybių lėšas	194	103.065,8	4,9%
2.3.	už valst. soc. draudimo fondo lėšas	21	35.875,8	1,7%
2.4.	už privalomojo sveikatos dr. fond. lėšas	503	131.257,7	6,3%
2.5.	už kitų valstybės fondų lėšas	571	335.772,2	16,1%
2.6.	už kitas lėšas	682	1040430,7	49,8%
3.1.	Prekių pirkimas	1838	1.221.800,9	58,4%
3.2.	Paslaugų pirkimas	672	437.062,0	20,9%
3.3.	Darbų pirkimas	243	431.663,9	20,7%
4.1.	Atvirasis konkursas	1827	1.684.762,3	80,6%
4.2.	Konkurencinės derybos	96	41.518,4	2,0%
4.3.	Kainų apklausa	276	27.803,7	1,3%
4.4.	Iš vienintelio šaltinio	546	293.209,9	14,0%
4.5.	Ribotas konkursas	6	8.977,1	0,4%

4.6	Uždarasis konkursas	2	34.255,4	1,7%	
4.7	Dviejų pakopų konkursas	-	-	-	
5.	Gauta informacijų pirkimų įvertinimui	283			
6.	VPT išnagrinėta skundų, sprendimai:	10			
6.1	panaikinti konkurso rezultatus	1			
6.2	įpareigoti pakartotinai apsvarstyti paraiškas	5			
6.3	skundo netenkinti	2			
6.4	skundo nenagrinėti ir kiti sprend.	2			
7.	VPT organizavo skundų nagrinėjimą NGNK	74			
	NGNK priimti sprendimai	64			
7.1	skundą patenkinti, nutraukti pirkimo procedūras	19			
7.2	skundą patenkinti ir įpareigoti perkančiąją organizaciją panaikinti arba pakeisti sprendimus ar veiksmus	23			
7.3	skundo nepatenkinti	22			